

Навчальна програма гуртка «Дивоплетиво» ПДЮТ

Керівник Леся Піхота

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма гуртка «Дивоплетиво» розрахована на роботу з учнями молодшого та середнього шкільного віку. Програма передбачає навчання дітей у групах основного рівня і розрахована на три роки навчання. Перший рік – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень, другий рік – 216 год. на рік та третій рік - 216 год., на рік по 6 год. на тиждень.

Метою програми є формування компетентностей особистості в процесі занять.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- пізнавальної: ознайомлення з різними матеріалами, інструментами, техніками виготовлення сувенірів;
- практичної: вироблення трудових вмінь, навичок, обробки матеріалів, роботи з інструментами, засвоєння різних технологій;
- творчої: формування творчої особистості, її художнього смаку, пізнавального інтересу, творчої уяви, фантазії, задоволення потреб особистості у творчій самореалізації, емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток;
- соціальної: розвиток стійкого інтересу до мистецтва свого народу, його історії та традицій, виховання позитивних якостей емоційно-вольової сфери (самостійність, наполегливість, працелюбство тощо), доброзичливості й товариськості у ставлення до інших, вміння працювати в колективі.

Програмою передбачені теоретичні й практичні заняття. При викладанні теоретичного матеріалу використовуються такі методи роботи як розповідь, яка супроводжується показом репродукцій, бесіди з переглядом і аналізом сувенірів.

На заняттях основний час надається практичній роботі. До неї входить розкрий тканини, в'язання, гачкування, пошиття (плетіння) та оздоблення виробів виготовлення моделей іграшок розробка нових конструкцій.

Під час навчання учні поступово опановують різноманітні техніки виготовлення сувенірів. Вони оволодівають новим рівнем знань на основі раніше отриманих відомостей.

На першому році навчання учні ознайомлюються з сувенірами, вчать працювати з різними матеріалами та інструментами. У процесі навчання учні набувають практичних навичок у виготовленні шаблонів, читанні схем, підборі та розкрої текстильних матеріалів, пошиттю й оздобленні сувенірів. Вивчають правила техніки безпеки під час роботи з різними матеріалами та інструментами.

На другому році навчання учні ознайомлюються з більш складними технологіями виготовлення сувенірів. Тому вони не тільки закріплюють набуті навички, а й здобувають нові. Гуртківці самостійно працюють з кресленнями, виготовляють об'ємні іграшки, опановують нові елементи конструювання одягу.

Увесь навчальний процес має творчий характер. Діти вчать проектувати і створювати свої сувеніри та вироби практичного вжитку, оформлення закладу, житлових кімнат використання в побуті.

Працюючи над колективними завданнями, учні також виконують окремі частини спільної композиції. Це дуже згуртовує групу, діти розуміють, що від роботи кожного залежить кінцевий результат. Колективна робота виховує в дітей дружні взаємовідносини, почуття взаємодопомоги.

Робота в гуртку тісно пов'язана з народним мистецтвом, тому учні під час навчання знайомляться з історією української іграшки, найвідомішими народними промислами.

Програма інтегрує знання гуртківців із різних областей знань: креслення, технології, історії, що суттєво доповнює варіативну частину шкільної програми з трудового навчання. Заняття в гуртку відкривають широкі можливості для професійної орієнтації учнів.

Для естетичного виховання учнів, розширення їх світогляду велике значення мають екскурсії в музеї, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, зустрічі з народними

майстрами.

Для більш успішного засвоєння матеріалу на заняттях необхідно використовувати дидактичний матеріал: яскраві плакати із зображенням іграшок і кресленнями до них, зразки іграшок, різноманітні ілюстративні й фотоматеріали, вироби народних майстрів.

Контроль за засвоєнням гуртківцями даної програми здійснюється через поточні перевірки знань та умінь впродовж усього навчання і з урахуванням результатів участі в конкурсах і виставках різних рівнів.

Основний рівень, перший рік навчання ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з.п.	Розділ, тема	Кількість годин		
		Теоретичн	Практичні	Всього.
1.	Вступне заняття. Ознайомлення із змістом роботи та метою гуртка. Правила техніки безпеки.	2		2
2.	Екскурсія до Палацу мистецтв — ознайомлення із виробами декоративно — ужиткового мистецтва нашого краю. Правила вуличного руху. Обмін враженнями після екскурсії до Палацу мистецтв.	4		4
3.	Початкові елементи гачкування. Повітряна петля, стовпчик з одним, двома, трьома накидами.	2	6	8
4.	Прийоми гачкування: «у два боки», «по колу», «по спіралі».	2	8	10
5.	Виготовлення сумочки для мобільного телефону. Закріплення вмінь та навичок в'язання ланцюжка та «по спіралі».	2	8	10
6.	Робота над сувеніром «Жабка» (ланцюжок та «по спіралі»).	2	8	10
7.	Робота над сувеніром «Сунички» (в'язання «у два боку», «по спіралі», листочки).	2	8	10
8.	Вільне використання засвоєних технік. Сувенір «Брелок» (фантазійна робота за вибором вихованців).	2	8	10
9.	Виготовлення сувенірів до Нового року та Різдвяних свят. Робота на сувенірами «Дід Мороз» та «Ялинка».	4	14	18
10.	«Сувенір як прояв уваги та любові». Заощадливість та охайність при гачку ванні. Підбір кольорової гами для співзвуччя, контрасту, підкреслення окремих деталей.	6	12	18
11.	Виготовлення сувенірів «Сердечка» до Дня Святого Валентина.	2	8	10
12.	Виготовлення гачкованих підсвічників до Великодня.	2	10	12
13.	Гачковані речі у сучасному інтер'єрі. Об'ємні квіткові композиції. Колективної роботи над композицією «Бузок».	4	16	20
14.	Підсумок роботи за рік. Відбір кращих робіт на виставку.	1	1	2
	Всього	37	107	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

1. Вступне заняття (2 год.)

Ознайомлення з метою та змістом роботи гуртка на рік. Поняття про сувенір. Традиції українського народу. Сувенір у сучасному житті. Сувенір як засіб самовираження, прояв уваги та поваги до людей. Національне та сучасне у сувенірах. Правила техніки безпеки.

Безпечні прийоми користування інструментами.

2. Екскурсія до Палацу мистецтв (4 год.)

Екскурсія до Палацу мистецтв. ознайомлення із виробами декоративно — ужиткового мистецтва нашого краю. Правила вуличного руху. Правила для пішходів. Мій безпечний маршрут. Обмін враженнями після екскурсії до Палацу мистецтв. Обговорення експозиції.

3. Початкові елементи в'язання гачком (8 год.)

Історія розвитку художнього плетіння. Відомості про інструменти і матеріали. Властивості та якість ниток. Підбір гачків. Ознайомлення з елементами техніки в'язання гачком. Повітряна петля, ланцюжок. Стопчик з одним, двома, трьома накидами. Глуха петля. Прийоми гачкування «у два боки», «по колу», «по спіралі». Удосконалення набутих умінь та навичок гачкування та їх застосування у конкретних сувенірних виробках.

4. Прийоми гачкування (10 год.)

Подальше опанування початковими елементами в'язання гачком. Прийоми гачкування: «у два боки», «по колу», «по спіралі».

5. Виготовлення сувенірних сумочок (10 год.)

Закріплення вмінь та навичок в'язання ланцюжка та «по спіралі». Виготовлення сувенірних сумочок для мобільного телефону (ланцюжок, в'язання по спіралі). Оформлення робіт. Аналіз виконаних робіт.

6. Робота над сувеніром «Жабки» (10 год)

Опанування новими технологіями в'язання. Сувенір «Жабки» — в'язання по спіралі, «рачий хід».

7. Робота над сувеніром „Сунички” (10 год.)

Сувенір «Сунички» (ягідки та «листочки») — основа, в'язання по спіралі, та в'язання «у два боки» — «листочки».

8. Сувенір „Брелок” (10 год.)

Вільне використання засвоєних технік. «Брелок» — фантазійний виріб (техніки за власним вибором вихованців) як підсумок вивчених технік.

9. Виготовлення сувенірів до Нового року та Різдвяних свят (18 год.)

Традиції зустрічі Нового року в різних країнах. Різдвяні свята в Україні. Виготовлення сувенірів до Нового року та Різдвяних свят. Особливості оздоблення новорічних сувенірів. Удосконалення техніки «стопчик з одним накидом», ознайомлення з технікою «витягнуті петлі». Сувеніри «Дід Мороз» та «Ялинка».

10. Закріплення набутих умінь та навичок за розділом (18 год.)

Закріплення набутих умінь та навичок за розділом «Гачкування». Сувенір як прояв уваги, любові. Удосконалення набутих навичок гачкування. Підбір кольорової гами за принципами: «кольори контрасту», «теплі кольори», «холодні кольори», «чорний та білий як самостійні кольори і як кольори підкреслення різнобарв'я.

11. Виготовлення сувенірів «Сердечка» (10 год.)

Історичні відомості про свято Святого Валентина Виготовлення сувенірів «Сердечка» до Дня Святого Валентина (використання різноманітних технік за вибором вихованців). Оформлення робіт.

12. Виготовлення гачкованих підсвічників до Великодня (12 год.)

Народні звичаї та обряди. Великодні Свята. Виготовлення гачкованих підсвічників до Великодніх свят. Закріплення набутих умінь та навичок; розвиток фантазії.

13. «Гачковані речі у сучасному інтер'єрі» (20 год.)

Поняття інтер'єра. «Гачковані речі у сучасному інтер'єрі». Об'ємні квіткові композиції. Колективної роботи над композицією «Бузок» - використання вивчених технік (ланцюжок, стопчик без накиду, стопчик з накидом, глуха петля), вміння поєднувати різноманітні відтінки одного кольору, будувати композицію з окремих елементів.

14. Підсумок роботи за рік (2 год.)

Підсумок роботи за рік. Відбір краших робіт на виставку.

Основний рівень, другий рік навчання
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з.п.	Розділ, тема	Кількість годин		
		Теоретичні	Практичні	Всього
1.	Вступне заняття. Зміст роботи та мета гуртка на навчальний рік. Правила техніки безпеки.	3		3
2.	Екскурсія до краєзнавчого музею. Правила вуличного руху. Обмін враженнями від екскурсії.	3		3
3.	Виготовлення ляльки — мотанки.	1,5	1,5	3
4.	Лялька — мотанка в одязі. Використання стандартних технік гачкування	3	15	18
5.	М'яка іграшка як сувенір і для дітей, і для дорослих. Пошиття сувенірної іграшки «Котик».	3	18	21
6.	Оздоблення готового виробу. Роль деталей у відтворенні «характеру» іграшкової тваринки.	0,5	2,5	3
7.	Пошиття сувеніру «Ведмедик». Крій за готовими лекалами.	3	18	21
8.	Виготовлення сувеніру «Мавпочка» за попередньою схемою.	6	12	18
9.	Виготовлення різдвяних сувенірів «Дзвіночки» та «Ангелки».	6	24	30
10.	Виготовлення сувенірних гачкованих вазочок до Великодня.	6	30	36
11.	Подарунок для мами. Виготовлення різноманітних прихваток для кухні.	3	18	21
12.	Об'ємні гачковані композиції у сучасному інтер'єрі. Композиція із гачкованих квітів. Колективна робота над виготовленням гачкованої квіткової композиції «Букет маків».	3	33	36
13.	Підсумкове заняття. Бесіда «Декоративно — ужиткове мистецтво як відображення історії народу через побутові речі». Підсумок роботи за рік.	3		3
	Разом	44	172	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год.) .

Вступне заняття. «Безмежність фантазії і вмінь вкладених у сувенір» Зміст роботи та мета гуртка на навчальний рік. Сувенір у сучасному житті. Естетика у виготовленні й оздобленні сувенірних виробів. Правила техніки безпеки.

2. Екскурсія до краєзнавчого музею (3 год.).

Екскурсія до краєзнавчого музею «Декоративно — ужиткове мистецтво рідного краю». Правила вуличного руху. Обмін враженнями від екскурсії.

3.Виготовлення ляльки – мотанки (3 год.).

Лялька в українському народному побуті. Лялька — іграшка. Лялька — оберег. Сувенірна лялька. Виготовлення ляльки — мотанки.

4.Лялька – мотанка в одязі (18 год.).

Лялька — мотанка в одязі:

- з різаних ниток;
- у гачкованому одязі;
- в одязі з тканини.

Використання стандартних технік гачкування. Шов «уперед голка», «з'єднувальний», «петельний». Формування у гуртківців розуміння необхідності присутності національних традицій у сучасному побуті.

5. Виготовлення м'якої іграшки (21 год.).

М'яка іграшка як сувенір і для дітей, і для дорослих. Знайомство з матеріалами для виготовлення м'яких іграшок. Роль деталей у відтворенні характеру іграшки. Особливості роботи із штучним хутром. Робота з лекалами. Шви «уперед голку» та «через край». Пошиття сувенірної іграшки «Котик».

6. Оздоблення готового виробу (3 год.).

Додаткове оздоблення готового виробу. Роль деталей у відтворенні «характеру» іграшкової тваринки. Формування вміння точного з'єднання окремих деталей у єдине ціле. Розвиток творчої фантазії при додатковому оздобленні готових виробів.

7. Пошиття сувеніру «Ведмедик» (21 год.).

Робота зі штучним хутром. Пошиття сувеніру «Ведмедик». Крій за готовими лекалами.

8. Виготовлення сувеніру «Мавпочка» (18 год.).

Виготовлення сувеніру «Мавпочка» за попередньою схемою. Оформлення робіт.

9. Виготовлення сувенірів до Різдва: «Дзвіночки», «Ангелки» (30 год.).

Повторення та закріплення навичок гачкування, набутих минулого навчального року. Вироблення вміння вільно і самостійно розуміти схеми гачкованих виробів. Виготовлення сувенірів до Різдва: «Дзвіночки», «Ангелки».

10. Виготовлення сувенірів до Великодня (36 год.).

Виготовлення «Гачковані вазочки» — сувенірів до Великодня. Розвиток творчої фантазії під час виготовлення сувенірів.

11. Виготовлення подарунків до Дня матері (21 год.).

Різноразмірні сувенірні прихватки для кухні — виготовлення подарунків до Дня матері.

12. Виготовлення колективної гачкованої роботи «Букет маків» (36 год.).

Об'ємні гачковані композиції для оздоблення сучасного інтер'єру. Квіткові композиції. Вироблення вміння працювати в колективі, підвищення рівня відповідальності за речі зроблені власноруч. Подальший розвиток власної фантазії. Виготовлення колективної гачкованої роботи «Букет маків».

13. Підсумкове заняття (3 год.).

Підведення підсумків роботи. Участь у виставці — творчому звіті гуртків. Виховання бережливого ставлення до народної спадщини. Бесіда «Декоративно — ужиткове мистецтво як відображення історії народу через побутові речі».

Основний рівень, третій рік навчання
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з.п.	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин		
		Теоретичні	Практичні	Всього
1.	Вступне заняття. Зміст роботи та мета гуртка на навчальний рік. Правила техніки безпеки.	1,5	1,5	3
2.	Екскурсія на природу «Кольорове співзвуччя».		3	3
3.	Виготовлення об'ємної іграшки «Черепашка» Остаточне оформлення виробу.	3	12	15
4.	Виготовлення сувеніру «Мишка» («стовпчики без накиду»).	3	9	12
5.	Виготовлення сувеніру «Бегемот».	3	12	15
6.	Різдвяні сувеніри «Засніжена ялинка» та «Зимова хатинка».	3	18	21
7.	Робота над сувеніром «Восьминіг»	3	9	12
8.	Робота над сувеніром «Грибочок».	3	9	12
9.	Великодний сувенір накривка «Курятко».	3	15	18
10.	Великодний сувенір «Курятко — яйце».	3	12	15
11.	Великодний сувенір «Зайчик».	3	12	15
12.	Вишивка шовковими стрічками на одязі, побутових речах, в інтер'єрі.	1	2	3
13.	Початкові елементи роботи. Закріпка стрічки Тамбурний шов.	3	6	9
14.	Початкові елементи роботи. Прикріп. Шов «вузлик».	3	6	9
15.	Початкові елементи роботи. Стебловий шов. Прийом «троянда».	3	6	9
16.	Робота над вишиттям картини «Тюльпани».	3	9	12
17.	Робота над вишиттям картини «Проліски».	3	9	12
18.	Робота над вишиттям картини «Букет».	3	12	15
19.	Підсумкове заняття «Сувенір як носій позитивної енергетики його творця, джерело взаємного позитиву між тим, хто дарує, і тим, кому дарують». Відбір кращих робіт на виставку.	1,5	1,5	3
20.	Набуті вміння і навички як можливе підґрунтя майбутньої професійної майстерності. Оформлення виставки.	1,5	1,5	3
	Разом	50,5	165,5	216

Зміст програми

1. Вступне заняття (3 год.).

«Радість, створена власноруч». Зміст і мета роботи гуртка. Обмін літніми враженнями. Правила техніки безпеки.

2. Екскурсія в природу (3 год.).

Екскурсія на природу — «Кольорове співзвуччя». Поєднання кольорів; відтінки і контрасти. Теплі і холодні кольори (повторення за минулий рік).

3. Виготовлення об'ємної іграшки «Черепашка» (15 год.).

Удосконалення умінь та навичок, набутих на заняттях у попередні роки. Виготовлення об'ємної іграшки «Черепашка» («стовпчик з накидом», «стовпчик без накиду», гачкування «по спіралі»). Остаточне оформлення виробу.

4. Робота над створенням іграшки «Мишка» (12 год.).

Робота над створенням іграшки «Мишка», робота над вдосконаленням прийому «стовпчики без накиду».

5. Сувенір «Бегемот» (15 год.).

Прийоми «стовпчики без накиду», гачкування «по спіралі», виготовлення сувеніру «Бегемот».

6. Різдвяні сувеніри (21 год.).

Народні звичаї та обряди. Новорічна та різдвяна символіка. Народні повір'я про магічну силу різдвяних прикрас. Різдвяні сувеніри «Засніжана ялинка» та «Зимова хатинка».

7. Робота над сувеніром «Восьминіг» (12 год.).

Робота над сувеніром „Восьминіг”.

8. Виготовлення сувеніру «Грибочок» (12 год.).

Виготовлення сувеніру «Грибочок». Закріплення прийомів «стовпчик з накидом», в'язання по колу, «у два боки».

9. Сувенір до Великодня: накривка «Курятко» (18 год.).

Виготовлення сувеніру до Великодня: накривка «Курятко».

10. Великодний сувенір «Курятко — яйце» (15 год.).

Вдосконалення прийомів гачкування стовпчик без накиду, гачкування по колу під час виготовлення Великоднього сувеніру «Курятко — яйце».

11. Великодний сувенір «Зайчик» (15 год.).

Подальше відпрацювання прийомів стовпчик з накидом, стовпчик без накиду, повітряні петлі. Виготовлення Великоднього сувеніру «Зайчик».

12. Вишивка шовковими стрічками (3 год.).

Вишивка шовковими стрічками як модний різновид декоративно — ужиткового мистецтва. Вишивка шовковими стрічками на одязі, побутових речах, в інтер'єрі. Приладдя та матеріали необхідні для роботи із шовковими стрічками. Техніка безпеки під час вишивання шовковими стрічками.

13. Початкові елементи роботи з вишивання шовковими стрічками (9 год.).

Початкові елементи роботи. Прийоми роботи: закріпка стрічки, тамбурний шов.

14. Початкові елементи роботи. Прикріп. Шов «вузлик» (9 год.).

Прийоми роботи під час вишивання шовковими стрічками: Прикріп. Шов «вузлик».

15. Початкові елементи роботи. «Стебловий» шов. Прийом «троянда» (12 год.).

Знайомство з початковими елементами роботи з вишивання шовковими стрічками. «Стебловий» шов. Прийом «троянда».

16. Робота над вишиванням картини «Тюльпани» (12 год.).

Робота над вишиванням картини «Тюльпани». Створення ескізу. Композиція. Підбір матеріалу для картини. Визначення кольорового рішення.

17. Робота над вишиванням картинами «Проліски» (12 год.).

Робота над вишиванням картинами «Проліски». Повторення основних етапів вишивання картини. Обговорення робіт.

18. Робота над вишиванням картини «Букет» (15 год.).

Обговорення і створення власної композиції з квітів. Робота над вишиванням картини «Букет». Оформлення робіт. Аналіз робіт.

19. Підсумкове заняття (3 год.).

Сувенір-подарунок. Цінність власноруч виготовлених подарунків. Правила вручення подарунків. Зроблений власноруч сувенір як носій позитивної енергетики його творця, джерело взаємного позитиву між тим, хто дарує, і тим, кому дарують. Аналіз робіт. Відбір кращих робіт на виставку.

20. Спільна виставка експонатів (3 год.).

Набуті вміння і навички як можливе підґрунтя майбутньої професійної майстерності. Спільна виставка експонатів, зроблених усіма групами. Нагородження учасників.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні мають знати:

- основні дані про естетику й дизайн, традиційне українське народне мистецтво та види декоративно-ужиткового мистецтва, основні календарно-обрядові свята українського народу, пов'язані з художньо-трудовою діяльністю;
- основні види роботи з нитками, тканиною, хутром, шовковими стрічками й іншими матеріалами;
- основи графічної грамоти, композиції та кольорознавства;
- прийоми композиційного рішення в декоративній і тематичній композиції; виразальні можливості кольору; критерії оцінювання виробів із позиції художньої естетики;
- технологію виготовлення сувенірів;
- основи техніки в'язання гачком;
- послідовність виготовлення м'якої іграшки, ляльки мотанки, в'язаних виробів;
- прийоми з'єднання деталей об'ємних виробів
- види матеріалів, інструменти й приладдя для виготовлення сувенірів;
- правила безпечної праці з інструментами необхідними для виготовлення сувенірів.

Учні мають уміти:

- виконувати об'ємні композиції, конструювати й виготовляти сувеніри з різноманітних матеріалів, оздоблювати їх;
- конструювати й виготовляти іграшки із ниток;
- виконувати розмітку і розкроювання тканини, працювати з штучним хутром;
- виготовляти м'які іграшки за викрійками і за власним задумом;
- плести гачком ланцюжок, виконувати двобічне плетіння стовпчиками й плетіння по колу;
- вишивати шовковими стрічками;
- працювати за схемами, самостійно створювати схеми й вироби за ними.

Учні мають набути досвід:

- організації робочого місця для виготовлення різних видів сувенірів;
- підбору необхідних для виготовлення сувенірів матеріалів та інструментів;
- застосування прийомів роботи і технологій потрібних для створення різних видів сувенірів;
- оздоблення виготовлених сувенірів;
- товариської допомоги своїм друзям на заняттях гуртках.

Список літератури

- Андреева З.Ф., Сорокина Л.М.* Вяжем сами. — К.: Радянська школа, 1982.
- Божко Л.А.* Бисер. Уроки мастерства. — М.: Мартин, 2002.
- Тура Л.П. та ін.* Прикрась свій дім. — К.: Техніка, 1990.
- Ереженко Т.Н.* Кружок вязания крючком. — М.: Просвещение, 1984.
- Знциклопедия. Шитье и рукоделие. — М.: БРЗ, 1999.
- Золотицький М. Ф.* Квіти в легендах і переказах. — К.: Фірма «Довіра», 1992.
- Литвинец ЕМ.* Чарівні візерунки. — К.: Радянська школа, 1985. *Макаренко Сухорукова Е. П., Печулинская Л. Т.* Искусство делать цветы. — К.: 1992.